

Strategic analysis and ranking of development and construction cooperative investment plans in Rasht city

Mostafa Ebrahim pour ^{*1}, Mohsen Akbari ², Atefe Abdollahi ³

1. & 2. Assistant Prof., Department of Management, Faculty of Literature and Humanities. University of Guilan, Rasht, Iran.

3. Ph.D. Student Management, Faculty of Literature and Humanities. University of Guilan, Rasht, Iran.

CITATION: Ebrahim pour, M. Akbari, M. A. & Abdollahi, M. (2024). Strategic analysis and ranking of development and construction cooperative investment plans in Rasht city, 12(48), 28-51. (In Persian).

DOI: <https://doi.org/10.22034/AJCOOP.2023.359981.1799>

ARTICLE INFO

Keywords:

- Investment opportunities
- Ranking
- Parental matrix
- Delphi technique

Received:

3 September 2022

Revised:

21 October 2023

Accepted:

18 March 2024

Available online:

18 March 2024

ABSTRACT

Context and purpose. Based on Article 44 of the Constitution and looking at the concept of resistance economy, the need to implement policies related to employment and production is felt, and since cooperation is one of the foundations of the country's economic system to ensure social justice, reducing Poverty and deprivation, job creation and support for economic enterprises have been mandated by the government to provide the necessary support by increasing the share of the economic activities of the cooperative sector as well as implementing job creation projects in different provinces. To give Therefore, it is important to identify and explain the investment opportunities of cooperatives according to the economic limitations. In this regard, the present research aims to identify and prioritize the investment opportunities of city development and construction cooperative companies. **Methodology/approach.** This study has been done in two qualitative and quantitative steps. In the first step, the upstream document analysis technique was used to analyze and identify the investment opportunities, and in the second step, the identified investment opportunities were prioritized based on the Delphi approach and analyzed using the parental matrix technique.

Findings and conclusions. due to two factors; The capabilities of Rasht City Development and Construction Cooperative Company and the key factors of success, the priorities of investment opportunities in Rasht City from the experts' point of view are: food packaging and distribution, participation in profit Carrying out tourism projects (Saqalaksar, Lasht- e Nesha, Amin-Abad, Haji Bekandeh and Talesh-Mahalleh), participation in construction projects and urban facilities, setting up an internet business, insurance services (brokerage of the Social Security Fund) , waste collection. **Originality.** Despite the existence of rich theoretical literature in the field of strategic planning or development modeling of cooperative companies, less studies have been done to identify and prioritize the investment opportunities of cooperative companies. This study, in the form of qualitative-quantitative method, has identified investment opportunities in order to improve employment in Gilan province.

EXTENDED ABSTRACT

Context and Purpose. Based on Article 44 of the Constitution and looking at the concept of resistance economy, the need to implement policies related to employment and production is felt, and since cooperation is one of the foundations of the country's economic system to ensure social justice, reducing Poverty and deprivation, job creation and support for economic enterprises have been mandated by the government to provide the necessary support by increasing the share of the economic activities of the cooperative sector as well as implementing job creation projects in different provinces. To give Therefore, it is important to identify and explain the investment opportunities of cooperatives according to the economic limitations. However, According to the prospective document of 1404 and economic development plan, particularly article 44 of the constitution, the cooperatives are one of the main spectnofthe country's economic system. The government is also asked to improve thereconomic activity yf the cooperatives in order to ensure social justice, reduce poverty, and create jobs.

In this regard, the present research aims to identify and prioritize the investment opportunities of city development and construction cooperative companies. Investment and the resulting capital is the key to development, the economy of each country is taken into account. The increase in investment leads to the improvement of the economic base of the country, reduction of imports, increase of foreign exchange reserves and faster movement towards economic progress and development, and it is an effective guide for policy makers. The degree determines the allocation of resources. The correct and principled use of capital and its combination with other factors of production and the optimal use of limited resources lead to an increase in production capacity. In other words, without providing conditions for increasing capital formation in activities the economy, growth and development of these economic activities will not be possible. Due to the fact that the cooperative sector is the reason for the entry of capital the resident is included in the investment cycle in the country's economy on a micro and macro level, and will play a significant role in the dynamics of the society's economy. Studies indicate that cooperation and cooperatives are effective in reducing social-economic inequalities and injustices. In third world countries, cooperatives are suitable for implementing development programs for various reasons. First of all, by collecting people's small savings, government financial support, investment, production and training of cooperative members to progress and productivity. It helps people and causes an increase in production, employment and economic growth in society, and the special social, political and cultural approaches of cooperatives, which are inspired by the principles and values of cooperation, cause political, cultural and social development. And elimination of discrimination It creates injustices in societies.

In the context of Iran's economic problems, such as the low productivity of labor force and capital, and investors' unwillingness to make large-scale investments, cooperatives can attract small capitals.

To the cooperative sector, find a solution for the low level of domestic production and employment, unemployment, unequal distribution of incomes and lack of capital.

Methodology/approach. This study has been done in two qualitative and quantitative steps. In the first step, the upstream document analysis technique was used to analyze and identify the investment opportunities, and in the second step, the identified investment opportunities were prioritized based on the Delphi approach and analyzed using the parental matrix technique.

Findings and conclusions. due to two factors; The capabilities of Rasht City Development and Construction Cooperative Company and the key factors of success, the priorities of investment opportunities in Rasht City from the experts' point of view are: food packaging and distribution, participation in profit Carrying out tourism projects (Saqalaksar, Lasht- e Nesha, Amin-Abad, Haji Bekandeh and Talesh-Mahalleh), participation in construction projects and urban facilities, setting up an internet business, insurance services (brokerage of the Social Security Fund) , waste collection.

Originality. Despite the existence of rich theoretical literature in the field of strategic planning or development modeling of cooperative companies, less studies have been done to identify and prioritize the investment opportunities of cooperative companies. This study, in the form of qualitative-quantitative method, has identified investment opportunities in order to improve employment in Gilan province.

*Corresponding author

E-mail addresses: Guilan.st@gmail.com (M. Ebrahim pour), M.akbari@guilan.ac.ir (M. akbari), Abdollahi.Atefe1370@gmail.com (A. Abdollahi).

تحلیل راهبردی و رتبه‌بندی طرح‌های سرمایه‌گذاری تعاونی توسعه و عمران شهرستان رشت

مصطفی ابراهیم پور ازبری^{۱*}، محسن اکبری^۲، عاطفه عبدالمهی^۳

۱. دانشیار، گروه مدیریت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
۲. دانشجوی دکتری مدیریت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

استاد: ابراهیم پور ازبری، مصطفی، اکبری، محسن و عاطفه، عبدالمهی. (۱۴۰۲). تحلیل راهبردی و رتبه‌بندی طرح‌های سرمایه‌گذاری تعاونی توسعه و عمران شهرستان رشت. فصلنامه تعاون و کشاورزی، ۱۲(۴۸): ۲۸-۵۱.

DOI: <https://doi.org/10.22034/AJCOOP.2023.359981.1799>

چکیده

اطلاعات مقاله

واژگان کلیدی:

- فرصت‌های سرمایه‌گذاری
- رتبه‌بندی
- ماتریس والدینی
- تکنیک دلفی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۱/۰۶/۱۲

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۲/۰۷/۲۹

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۲/۱۲/۲۸

تاریخ برخط:

۱۴۰۲/۱۲/۲۸

زمینه و هدف: بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی و با نگاهی به مفهوم اقتصاد مقاومتی ضرورت اجرایی شدن سیاست‌های مربوط به حوزه اشتغال و تولید احساس می‌شود و از آنجاکه تعاون به‌عنوان یکی از پایه‌های نظام اقتصادی کشور جهت تأمین عدالت اجتماعی، کاهش فقر و محرومیت، اشتغال‌زایی و حمایت از بنگاه‌های اقتصادی از جانب دولت مکلف شده است تا حمایت‌های موردنیاز را با افزایش سهم فعالیت‌های اقتصادی بخش تعاون و همچنین اجرای طرح‌های اشتغال‌زا در استان‌های مختلف انجام دهد؛ لذا شناسایی و تبیین فرصت‌های سرمایه‌گذاری تعاونی‌ها با توجه به محدودیت‌های اقتصادی حائز اهمیت است. در این راستا، پژوهش حاضر در صدد شناسایی و اولویت‌بندی فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی است.

روش‌شناسی/رهیافت: این مطالعه در دو گام کیفی و کمی انجام شده است. در گام اول با استفاده از تکنیک تحلیل اسنادی، اسناد بالادستی تحلیل و فرصت‌های سرمایه‌گذاری شناسایی شدند و در گام دوم بر اساس رویکرد دلفی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری شناسایی شده اولویت‌بندی و با استفاده از تکنیک ماتریس والدینی تحلیل شدند.

یافته‌ها و نتیجه‌گیری: با توجه به دو عامل؛ قابلیت‌های شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستان رشت و عوامل کلیدی موفقیت، اولویت‌بندی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در شهرستان رشت از دیدگاه خبرگان به ترتیب عبارت‌اند از: بسته‌بندی و توزیع مواد غذایی، مشارکت در بهره‌برداری طرح‌های گردشگری (سقالکسار، لشت نشاء، امین‌آباد، حاجی بکنده و طالش محله)، مشارکت در پروژه‌های عمرانی و تأسیسات شهری، راه‌اندازی کسب‌وکار اینترنتی، خدمات بیمه (کارگزاری صندوق تأمین اجتماعی)، جمع‌آوری پسماند.

اصالت و نوآوری: علی‌رغم وجود ادبیات غنی نظری در زمینه برنامه‌ریزی استراتژیک و یا مدل‌سازی توسعه شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی کمتر مطالعه‌ای اقدام به شناسایی و اولویت‌بندی فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های تعاونی نموده است. این مطالعه در قالب روش کیفی - کمی، به شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در راستای بهبود اشتغال استان گیلان پرداخته است.

*نویسنده مسئول

پست الکترونیک: Guilan.st@gmail.com (م، ابراهیم پور ازبری)، M.akbari@guilan.ac.ir (م، اکبری)، Abdollahi.atfe1370@gmail.com (ع، عبدالمهی).

باشند. در واقع، این خصیصه عضو مدار بودن بر نام‌های تعاونی است (Sahebdeli alijahani, kavoosi kalashami, & Mahfouzi, 2020). از آنجا که در عرصه اقتصاد کلان کشور، وارد مرحله نوینی شده و ناگزیر به تطبیق خود با مؤلفه‌های اقتصاد جهانی است، اقتصاد درون‌گرا با سلطه بخش دولتی در شرایط کنونی قادر نخواهد بود روند حرکت خود را با شاخص‌های رشد تنظیم نماید و توانایی و اقتدار اقتصاد ملی را تضمین و تأمین کند. در این صورت باید با نگرشی نو به آنچه در عرصه رخدادهای اقتصادی در طی بیست و هشت سال گذشته برای پاسخ به نیازهای عاجل آن پرداخته شده است، بنگریم. استان گیلان به لحاظ شرایط آب‌وهوایی و طبیعی از دیرباز به‌عنوان یکی از مراکز کشاورزی در کشور مطرح بوده است. بر این اساس مسئولان کشور این استان را محور رشد و توسعه در بعد کشاورزی می‌دانند و به همین دلیل توسعه استان کمتر مورد توجه قرار گرفته است. به دلیل محدودیت زمین‌های کشاورزی استان و تراکم جمعیتی بالا، کشاورزی توان جذب تمامی افراد فعال استان را نداشته و پیامد آن امروزه وجود نرخ بالای بیکاری و عدم توسعه شایسته استان هست (Alipour, 2010). یکی از مواردی که دولت در جهت ایجاد توازن منطقه‌ای دخالت می‌کند، سرمایه‌گذاری است. از نظر تئوریک عدم تعادل باعث عدم استفاده بهینه فضا، جابه‌جایی نیروی انسانی و سرمایه، مهاجرت و افزایش شکاف بین مناطق برخوردار و محروم می‌گردد. هرچند نابرابری‌های فضایی در درجه اول به قابلیت‌های فیزیکی و ذاتی مناطق بستگی دارد؛ اما نظام اقتصادی، شیوه تولید و مبادله و نحوه سرمایه‌گذاری‌ها باعث می‌شود تا از قابلیت‌های محدود نیز استفاده مطلوب نشود (Yasouri, 2011). توجه جدی به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های منطقه‌ای و سوق سرمایه‌گذاری‌های منطقه در جهت توسعه و

تعاونی‌ها به‌مثابه یکی از تجلیات روح جمعی و همیاری اجتماعی و یک شیوه اقتصادی است که بر مبنای نظریه خاصی بنا نهاده است؛ بلکه مبنای آن مجموعه مفاهیمی است؛ مانند همیاری، عدم استثمار، توزیع عادلانه ثروت و درآمد، کمک متقابل و غیره (Atriberzanje, Khosravi, Eyvazi, & Soltani, 2017). تعاون و تعاونی‌ها جریان اصلی و منشأ بروز بسیاری از تحولات عظیم اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جوامع هستند. تعاون در لغت به معنی «یاوری و همراهی متقابل» است. به عبارتی، کار جمعی داوطلبانه نظام‌مند را تعاون می‌گویند. تعاونی یک مؤسسه خودمختار و مبتنی بر اتحاد داوطلبانه برای برآورده کردن نیازهای عمومی اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و آرزوها از طریق یک مالکیت مشترک و تحت کنترل دموکراتیک شرکت است (Olfati, Rangriz, Ahmadi, Ahmadi, & Rezaei, 2021). شرکت‌های تعاونی در یک اقتصاد مردم‌سالار، هم هدف هستند و هم وسیله. هدف از این جهت که رشد و توسعه را در سطح زندگی مردم متبلور می‌کنند و وسیله از این منظر که از طریق آن‌ها می‌توان به دستاوردهای زیادی از جمله: توسعه اقتصادی و اجتماعی دست‌یافت و هر چه این نهضت باکلیت نظام اقتصادی عجین‌تر و با ریز بخش‌های آن پیوند سیستمی داشته باشد موفق‌تر عمل می‌کند، زیرا در باز توزیع منافع حاصل از رشد بخش اقتصادی، کاهش ریسک سرمایه‌گذاری و هزینه‌های دولتی در تولید و غیره مؤثر و کارآمد هستند (Olfati et al., 2021).

شرکت‌های تعاونی سازمان‌های مشارکتی هستند که نشانه بارز در آن‌ها دخالت دموکراتیک اعضا در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های مربوط به اداره امور شرکت است. اعضای شرکت تعاونی می‌بایست در تمام مراحل برنامه‌ریزی، از تصمیم‌گیری تا اجرا و ارزشیابی فعالیت‌ها، دخالت آشکار و داوطلبانه داشته

از این جهت که رشد و توسعه را در سطح زندگی مردم متبلور می‌کنند و وسیله از این منظر که از طریق آن‌ها می‌توان به توسعه اقتصادی و اجتماعی دست یافت - این امید وجود دارد که شرکت‌های تعاونی بتوانند علاوه تحقق اهداف تعیین‌شده، در خصوص عبور از اقتصاد متمرکز به سمت اقتصاد رقابتی کمک‌های مؤثر و کارآمدی ارائه کنند.

با وجود اینکه تخصیص مناسب سرمایه‌گذاری و تعیین حوزه‌هایی توسعه استان‌ها دارای اهمیت و اولویت است، مطالعات پیشین به‌طور عمده به آسیب‌شناسی، توانمندسازی، اثربخشی، توسعه مدل پایدار و کارآفرینانه در حوزه تعاون و بررسی مشکلات و توسعه مدل‌های کیفی در این حوزه پرداخته‌اند (Atriberzenje et al., 2017; Olfati et al., 2021; Kourkonejad, 2022; Arefei, Keykha, & Ghasemi, 2023; Movahedi, Sameian, & Mohammadi, 2023; SotodehArani, MohtariArani, & BaghebaniArani, 2022; Naser, Arayesh, & Vahedi, 2022; Vakilolroaya, 2022; Eslamimofidabadi, 2022) و تعیین اولویت‌های سرمایه‌گذاری کمتر مورد توجه قرار گرفته است. لذا پژوهش حاضر سعی دارد با استفاده از رویکرد کیفی و کمی شکاف تحقیقاتی مزبور را پر کرده و فرصت‌های سرمایه‌گذاری کسب‌وکارها را در شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستان رشت شناسایی و اولویت‌بندی کند.

لذا این مطالعه در راستای شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری اشتغال‌زای شهرستان رشت با روش‌های تحلیل اسناد، دلفی و ماتریس والدینی به دنبال پاسخگویی به سؤالات زیر است:

تحلیل راهبردی طرح‌های سرمایه‌گذاری اشتغال‌زای شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستانی شهرستان رشت در رشته فعالیت‌های اقتصادی چگونه است؟

رتبه‌بندی طرح‌های سرمایه‌گذاری شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستانی شهرستان رشت در رشته فعالیت‌های اقتصادی چگونه است؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

گسترش فعالیت‌های تولیدی از ضروریات توسعه به شمار می‌آید. از این رو، در همه کشورها اعم از توسعه‌یافته و یا در حال توسعه، دولت‌ها مجبور به اتخاذ سیاست‌های مناسب برای تخصیص بهینه منابع و امکانات موجود در جامعه به بخش‌های مختلف اقتصادی هستند. بدیهی است درجه اولویت هر یک از بخش‌های مختلف، قدم اول و لازم به‌منظور تخصیص بهینه منابع و امکانات است. امروزه کشورهای در حال توسعه به‌منظور تقویت زیربنای اقتصادی خود و رهایی از وابستگی و رفع عدم تعادل‌های موجود، بیش از هر زمان دیگر نیازمند برنامه‌ریزی و شناسایی منابع

کشورشان هستند. به‌طور یقین در برنامه‌ریزی برای رشد و توسعه آینده شناخت موقعیت و جایگاه مناطق از مهم‌ترین عوامل در جهت نیل به پیشرفت است. کشور ما نیز به دلیل داشتن شرایط غیر همگن و امکانات طبیعی متنوع، نیازمند برنامه‌ریزی منطقه‌ای در سطح استان‌ها است که البته برای کسب موفقیت در امر برنامه‌ریزی توجه به معیارهای توسعه بر اساس توانمندی‌های موجود در هر استان از مهم‌ترین مسائلی است که باید در همه حال به آن توجه کرد. از آنجا که هر برنامه‌ریزی، نیاز به تخصیص وجوه سرمایه‌گذاری برای بخش‌ها و زیربخش‌های اقتصادی دارد، بنابراین تخصیص مناسب سرمایه‌گذاری و تعیین بخش‌هایی که برای توسعه استان اولویت دارد، ضروری است (Farmani, 2018).

از آنجا که تقویت پایه‌های اقتصادی، افزایش سرمایه‌گذاری و شناسایی امکانات و منابع بالقوه در کشورهای در حال توسعه امری حیاتی تلقی می‌شود؛ در راستای توسعه آن باید توجه ویژه به نحوه و میزان سرمایه‌گذاری در رشته فعالیت‌های مختلف اقتصادی داشت. با نگاهی به شرکت‌های تعاونی در یک اقتصاد مردم‌سالار که هم هدف هستند و هم وسیله - هدف

طی (Esmailpour, Shahmoradi, & Haghighat, 2022). برنامه‌های اول تا چهارم توسعه، اقدامات انگیزشی و حمایتی متعددی برای رشد و جذب سرمایه‌گذاری در کشور صورت گرفت که از آن جمله می‌توان به پرداخت تسهیلات با نرخ‌های ترجیحی، واگذاری نهادهای تولیدی ارزان‌قیمت، معافیت‌های مالیاتی و امثال آن‌ها اشاره نمود. با این حال، نتایج این اقدامات با انتظارات فاصله زیادی داشت (Heidary, 2021).

بخش تعاون یکی از بخش‌های مهم اقتصادی کشور است که در اصل ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی نیز بر آن تأکید گردیده است. با توجه به ماهیت و ارزش‌های حاکم بر شرکت‌های تعاونی که در واقع مردمی‌ترین بخش اقتصاد است به نظر می‌رسد که توجه و تقویت این الگوی کسب و کار بتواند در بخش‌های مختلف اقتصادی از جمله کشاورزی، صنعت و معدن سودمند و کارا باشد (Olfati et al., 2021). می‌توان گفت تعاونی‌ها از لحاظ اقتصادی به‌عنوان یکی از جدی‌ترین راه‌های توسعه پایدار در برنامه‌های توسعه کشور قرار دارند. همچنین یکی از فعالیت‌های اقتصادی که می‌تواند کاهش‌دهنده سطح عمومی قیمت‌ها و کنترل‌کننده تورم باشد، تعاونی است؛ به این صورت که وقتی در شبکه تعاونی سطح قیمت‌ها پایین آورده می‌شود، این کاهش قیمت خود را به قیمت بازار تحمیل می‌کند و در واقع از طریق این شبکه به کاهش سطح عمومی قیمت‌ها و توزیع مناسب کالاها به خارج از شبکه تعاونی کمک می‌کند و در نتیجه توزیع عادلانه‌تر در جامعه (به‌عنوان یکی از اصول عدالت اقتصادی و اجتماعی در اسلام) محقق می‌شود (Soheil, Moradi, & Heidarian, 2019).

در کشورهای جهان سوم، تعاونی‌ها به علل مختلف جهت اجرای برنامه‌های توسعه مناسب هستند. اول اینکه، با جمع‌آوری پس‌اندازهای اندک مردم، حمایت‌های مالی دولت، سرمایه‌گذاری، تولید و آموزش اعضای تعاونی‌ها به پیشرفت و بهره‌وری

در بسیاری از کشورهای در حال توسعه علاقه اندک به سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های مولد اقتصادی مانع اساسی در مسیر رشد و در پی آن توسعه اقتصادی به شمار می‌آید (Heidary, 2021). توسعه اقتصادی به سرمایه‌گذاری در بخش‌ها و فعالیت‌های مختلف اقتصادی نیاز دارد. بدون سرمایه‌گذاری در طرح‌های زیربنایی و روبنایی نمی‌توان انتظار توسعه اشتغال، تولید و رفاه اقتصادی را داشت (Pahlevani, Hosseinzadeh & Bandanikharikheh, 2021).

سرمایه‌گذاری در شرکت یا منطقه را می‌توان به سه گروه سرمایه‌گذاری بخش عمومی (دولتی)، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری بخش تعاونی تقسیم کرد. بر اساس تجربه کشورهای مختلف، شرکت‌های تعاونی دارای نقش بسزایی در تولید و اشتغال در اقتصاد کشورهای مختلف بوده‌اند و در برخی کشورها این بخش سهم چشمگیری در ایجاد فرصت‌های شغلی متعدد و کاهش بیکاری داشته است. در کشور ایران نیز طبق قانون برنامه‌های توسعه اقتصادی، به‌خصوص اصل ۴۴ قانون اساسی، بخش تعاون یکی از پایه‌های نظام اقتصادی کشور قلمداد شده و جهت کمک به تأمین عدالت اجتماعی، کاهش فقر و محرومیت، اشتغال‌زایی و حمایت از بنگاه‌های اقتصادی، دولت مکلف شده است تا حمایت‌های موردنیاز را با افزایش سهم فعالیت‌های اقتصادی بخش تعاونی و همچنین اجرای طرح‌های اشتغال‌زا و خوداشتغالی در استان‌های مختلف کشور انجام دهد (Pahlevani et al., 2021).

سرمایه‌گذاری در هر کشوری تحت تأثیر عوامل کلی کشور و استان‌ها است. بسیاری از دافع‌ها یا عدم جاذبه‌های سرمایه‌گذاری در سطح کلان وجود دارند، مانند بالاترکلیفی، ابهام، عدم امنیت کافی و بی‌ثباتی، عدم رعایت قوانین سرمایه‌گذاری و سایر قوانین و ترغیب و تشویق سرمایه‌گذاران و نیز رفتار دلسردکننده با سرمایه‌گذاران فعلی و عدم حمایت واقعی از آن‌ها

منجر به ارتقا بهره‌وری نیروی انسانی می‌شود؛ موجبات افزایش تولید، اشتغال و رشد اقتصادی جامعه را فراهم می‌آورد. دوم آنکه به دلیل رویکردهای اجتماعی، سیاسی و فرهنگی خاص تعاونی‌ها که الهام گرفته از اصول و ارزش‌های تعاون است و با ساختار کشورهای در حال توسعه هماهنگی و همخوانی بیشتری دارد سبب توسعه سیاسی، فرهنگی و اجتماعی و رفع تبعیض و بی‌عدالتی‌ها در جوامع می‌گردد که در واقع بستر و زیرساخت و به عبارت دیگر شرایط لازم برای رشد اقتصادی است که نهایتاً جامعه را به سوی توسعه همه‌جانبه رهنمون می‌سازد (Mobarakabadi et al., 2013)

استفاده بهینه از منابع یکی از عوامل مؤثر در موفقیت اقتصادی کشورهاست. برای دستیابی به این مهم تعیین قابلیت‌ها و مزیت‌های استان ضرورت دارد، به این صورت که باید قابلیت‌ها و عوامل کلیدی استان شناسایی و بر اساس آن فرصت‌های سرمایه‌گذاری تخصیص یابند، در این حالت می‌توان تخصیص منابع را به صورت بهینه انجام داد و کارایی فعالیت‌ها را افزایش داد. در واقع با تبیین اولویت‌های سرمایه‌گذاری استان و منطقه، سرمایه‌گذاری‌ها در فعالیت‌هایی صورت می‌گیرد که بیشترین کارایی را دارند و موجب ایجاد ارزش افزوده می‌شوند و در نهایت با توجه به محدودیت‌های منابع ارزی، ظرفیت‌های صادراتی بالفعل استان را افزایش می‌دهد.

در این پژوهش ابتدا با استفاده از تکنیک تحلیل اسناد فرصت‌های شناسایی شده در اسناد مذکور بررسی و با به‌کارگیری تکنیک دلفی رتبه‌بندی شدند، سپس با توجه به خروجی تکنیک دلفی موقعیت فرصت‌های شناسایی شده در ماتریس والدینی با توجه به عوامل کلیدی موفقیت و قابلیت‌های تعاونی تعیین و پیشنهادهای اجرایی لازم ارائه شد. در ادامه بایان پیشینه پژوهشی صورت گرفته توسط سایر

نیروی انسانی کمک می‌کند و سبب افزایش تولید، اشتغال و رشد اقتصادی در جامعه می‌شود و دیگر اینکه، رویکردهای اجتماعی، سیاسی و فرهنگی ویژه تعاونی‌ها که الهام گرفته از اصول و ارزش‌های تعاون است، موجبات توسعه سیاسی، فرهنگی و اجتماعی و رفع تبعیض و بی‌عدالتی‌ها در جوامع را فراهم می‌آورد (Pahlevani et al., 2021).

بخش تعاون به‌عنوان یکی از بخش‌های سه‌گانه اقتصادی کشور در جذب سرمایه‌گذاری مولد و اشتغال‌زا تابع سیاست‌های کلان و قوانین جاری کشور است. این بخش در صورت رفع موانع و محدودیت‌ها در زمینه تولید و ارتقای ضریب امنیت سرمایه‌گذاری داخلی و در صورت اجرای طرح‌های حمایتی و ایجاد تسهیلات مالی و اعطای وام کم‌بهره با ضمانت دولت و نیز بازنگری و تجدیدنظر در قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌ها اجرایی و جلب حمایت سرمایه‌گذاران و تنظیم قوانین تجاری و مالیاتی کارا می‌تواند به‌عنوان محور توسعه اقتصادی در جلب سرمایه‌گذاری و همچنین ایجاد اشتغال مولد نقش سازنده‌ای داشته باشد و به‌عنوان یک بازوی قوی اقتصادی - اجتماعی در خدمت جامعه و دولت قرار گیرد (Mobarakabadi, Soleiman, & Movahedi, 2013)

امروزه این امید وجود دارد که تعاونی‌ها بتوانند در راستای تحقق اهداف هزاره، به‌خصوص در زمینه توسعه اشتغال، فقرزدایی، گسترش عدالت اجتماعی و از بین بردن مشکلات ناشی از عوارض عبور از اقتصاد متمرکز به سمت اقتصاد رقابتی و تعدیل ساختاری، کمک‌های مؤثر و

کارآمد ارائه کنند (Olfati et al., 2021). به‌طور کلی کارشناسان بخش تعاون، تعاونی‌ها را به دو دلیل مناسب برای اجرای برنامه‌های توسعه می‌دانند:

نخست آنکه مؤسسات تعاونی با تجمیع پس‌اندازهای اندک اعضا و حمایت‌های مالی دولت و سرمایه‌گذاری و تولید و همچنین آموزش اعضا که

بی‌اعتمادی ناشی از موفق نبودن تعاونی‌ها به‌عنوان پیامدهای توسعه‌نیافتگی است.

یعقوبی فرانی و معتقد (Yaghoubifarani & Motaghd, 2019) باهدف شناسایی راهکارهایی برای توانمندسازی تعاونی‌های طیور در استان همدان توصیه‌هایی برای اصلاح و تقویت نظام‌های حمایتی، مدیریت تعاونی، مدیریت نظام تولید و بازاریابی و بهبود بهره‌وری ارائه دادند. الفتی و همکاران (Olfati et al., 2021) به طراحی و تبیین مدل توسعه شرکت‌های تعاونی کشاورزی با رویکرد داده‌بنیاد پرداختند. پدیده اصلی: فرهنگ تعاون، استراتژی، نیازسنجی، ثبات اقتصادی، فراهم نمودن بستر لازم برای تولید و صادرات. کاستلینی نشان داد که مشوق‌های اقتصادی دارای تأثیر مثبت و نظارت دارای تأثیر منفی در ساختار، عملکرد و مشارکت اعضای تعاونی‌ها بوده‌اند (Castellini, 2014). رونکا و ناتالیا در بررسی ساختار سرمایه و تصمیمات مالی تعاونی‌های تولیدی اسپانیا بیان نمودند که بین متغیرهای کلان اقتصادی و تصمیم‌گیری‌های مالی ارتباط معنی‌داری وجود دارد و بودجه‌بندی با توجه به شرایط اقتصادی و نوع شرکت متفاوت است (Mateos-Ronco & LajaraCamilleri, 2014). اریس و همکاران در مطالعه خود به بررسی عوامل مؤثر بر توسعه پایدار تعاونی‌های تولیدی در کشور ویتنام پرداخت و مطرح کرد که نیروی کار، سرمایه کسب‌وکار، وابستگی به شرکت‌های ورودی و مصرف محصولات، بر کارایی فعالیت‌های تجاری تعاونی‌ها تأثیر می‌گذارد (Abdul Aris, madah marzuki, Othman, Abdul Rahman, & Ismail, 2018). با نگاهی به پیشینه پژوهش‌های انجام‌شده مشاهده می‌شود کمبود انجام پژوهشی این‌چنینی که با در نظر گرفتن ظرفیت‌ها، محدودیت‌ها و توانمندی‌های یک منطقه فرصت‌هایی را برای سرمایه‌گذاری تعیین کند احساس می‌شود، لذا این پژوهش با توجه نیاز منطقه به شناسایی فرصت‌ها

پژوهشگران شکاف پژوهشی که لزوم اجرای این پژوهش را فراهم آورده است، روشن می‌شود.

حیدری ساربان (Heidarisareban, 2013) به بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌های تولید روستایی در شهرستان پارس‌آباد پرداخت. نتایج نشان داد: که مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر موفقیت تعاونی‌های تولیدی در مناطق روستایی شامل چهار مؤلفه (بهبود مدیریت داخلی، توانمندی‌های مشارکتی و انگیزشی، بهبود توانمندی‌های اقتصادی و بهبود آموزش و نظارت) است.

مرادی و مرادی آورزمان (Moradi & Moradiavarzman, 2016) به بررسی عوامل مؤثر بر اشتغال پایدار شرکت‌های تعاونی و خصوصی فعال در شهرستان نهاوند و مقایسه این عوامل در بین شرکت‌های تعاونی و خصوصی پرداختند. نتایج نشان می‌دهد که به ترتیب عوامل تسهیلات بانکی، سهم آورده اعضا، قوانین و مقررات بانکی، جذب سرمایه‌گذار، آموزش و دوره‌های آموزشی، فرهنگ کارگروهی، حمایت و نظارت دولت، اشتغال تعهد شده، حضور در نمایشگاه‌ها و به‌کارگیری فناوری بیشترین تأثیر را در اشتغال پایدار در شهرستان نهاوند دارند. صفری و همکاران (Safari, Arianfar, & Ebrahimi, 2010) در پژوهشی تلاش کرده تا شناخت بیشتری از دلایل، زمینه‌ها، فرایندها، پیامدهای توسعه‌نیافتگی تعاونی‌ها ارائه بدهد. با رویکرد داده‌بنیاد نشان داد که: چالش‌ها و مشکلات عمومی و زیرساخت‌های فرهنگی نامناسب کشور به‌عنوان شرایط زمینه‌ای؛ مشکلات اقتصادی درون تعاونی‌ها، نبود برنامه‌ریزی مشخص و مدون در خصوص تعاونی، و ضعف سرمایه‌انسانی در تعاونی‌ها به‌عنوان شرایط علی؛ چالش‌های تعاون در عرصه بین‌المللی و چالش‌های حقوقی تعاونی‌ها به‌عنوان شرایط میانجی؛ نگاه کوتاه‌مدت به تعاونی و پیدایش تعاملات ناپه‌نچار فرایندها؛ و صدمه دیدن ساختار تعاونی و ظهور

جهت اشتغال‌زایی و کسب درآمد انجام گرفت، تا فرصت‌های شهرستان رشت را شناسایی و سرمایه‌های تخصیص شده را به این سمت رهنمون سازند.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر گردآوری داده‌ها، جزء روش‌های توصیفی - اکتشافی طبقه‌بندی می‌شود. ابزار گردآوری داده‌های پژوهش مصاحبه و پرسش‌نامه و نرم‌افزار مورد استفاده مکس کیودا است. این پژوهش در دو گام اجرا شد. در گام اول روش تحلیل اسناد و در گام دوم از روش دلفی و ماتریس والدینی استفاده گردید. از لحاظ انتخاب روش مطالعه نیاز به روشی بود که نگارندگان را در تصمیم‌سازی کمک کند. به این منظور با توجه به مطالعات انجام‌شده، روش‌های موجود، امکانات نگارنده و ویژگی‌های کار روش دلفی برای انجام این پژوهش انتخاب شد.

پارادایم و مکاتب پژوهشی متعددی در علوم اجتماعی با بررسی متون و اسناد سروکار دارند و روش اسنادی، به‌منزله کانون روشی مشترکی، در میان آن‌ها قرار گرفته است. به‌عنوان مثال، اصحاب پارادایم‌های هرمنوتیک، تفسیرگرایی و روش‌شناسی مردم‌نگارانه در مطالعات و تحلیل‌های خود از اسناد و مدارک استفاده می‌کنند. در این بین، برخی از پارادایم‌ها سهم بیشتری در به‌کارگیری و توسعه تکنیکی روش اسنادی داشته‌اند. روش اسنادی یعنی تحلیل آن. در روش اسنادی، پژوهشگر به دنبال واکاوی مقاصد ذهنی و ادراک انگیزه‌های پنهان یک متن نیست. در روش اسنادی، علاقه پژوهشگر این است که از فهم مقاصد و انگیزه‌های اسناد و متون یا تحلیل‌های تأویلی یک متن خارج‌شده و آن را به‌عنوان زبان مکتوب و گفتمان نوشتاری نویسنده، پذیرفته و مورد استناد قرار دهد (Sadeigh Fasaei & Erfanmanesh, 2015).

همچنین پیدایش مسائل پیچیده که اطلاعات کافی در مورد آن‌ها وجود ندارد، سبب شده است که روش‌های وفاق یا اتفاق نظر گسترش پیدا کند. از جمله روش‌های اجماع نظر می‌توان گروه اسمی و روش دلفی را نام برد (Rahmani, VaziriNezhad, 2020). به‌طور کلی، روش «دلفی» شامل چند مرحله اساسی است. در مرحله نخست، مسئله پژوهش تعریف و به‌راستی - ناسی - ساس، ویژگی‌های لازم برای شرکت‌کنندگان در پانزده «دلفی» تعریف می‌شود. سپس، نامزدهای مشارکت در این پانل شناسایی و از آنان دعوت به عمل می‌آید. این مرحله با تعیین اعضای پانل به اتمام می‌رسد. مرحله دوم در روش «دلفی» به تولید ایده در زمینه مسئله پژوهش اختصاص دارد. در این مرحله، اعضای پانل ایده‌های خود را درباره عوامل مرتبط با مسئله پژوهش ارائه می‌کنند. پژوهشگر با تحلیل و پالایش این ایده‌ها، حذف موارد تکراری، و کاربرد واژگان یکسان، لیست نهایی عوامل مرتبط با مسئله پژوهش را استخراج می‌کند. در این مرحله ممکن است نظر اعضا درباره عواملی خواسته شود که از پیش تعیین شده‌اند. در مرحله سوم، اعضای پانل میزان اهمیت عوامل را تعیین یا تعدادی از مهم‌ترین آن‌ها را انتخاب می‌کنند. بر این اساس، تعداد عوامل به‌میزان تعیین‌شده می‌یابند که کار به آن‌ها قابل انجام باشد. در حقیقت، این مرحله برای کاهش تعداد عوامل به‌تعداد قابل قبول به‌راستی ادامه کار انجام می‌شود. در این مرحله، هر یک از اعضا در جریان نظر گروه قرار می‌گیرد و مجدداً در میزان یا ترتیب اهمیت عوامل تجدیدنظر می‌کند. تجدیدنظر اعضا تا جای ادامه می‌یابد که

میان آنان اتفاق نظر حاصل شود یا تعداد شرکت کنندگان به کمتر از حد لازم برسد (Zanjani & Kandari, 2019).

برای انجام پژوهش حاضر ابتدا با استفاده از اسناد بالادستی شامل؛ سند آمایش استان، سند راهبردی استان، آمارنامه سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ استان گیلان، دفترچه راهنمای فرصت‌ها و مشوق‌های شهرستان رشت، سند کمیسیون هیئت عالی نظارت شهرستان رشت، آمارنامه اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان گیلان در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، اسناد سازمان صنعت، معدن و تجارت به روایت آمار و اطلاعات در سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹، سند خدمات سرمایه‌گذاری اداره کل امور اقتصاد و دارایی استان گیلان در سال ۱۳۹۸ تلاش شد تا الگوی اولیه جهت شناسایی طرح‌های سرمایه‌گذاری شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستانی با استفاده از تکنیک تحلیل اسناد شکل بگیرد.

در این گام ابتدا با استفاده از روش تحلیل اسنادی فرصت‌های سرمایه‌گذاری متناسب با ظرفیت‌های شهرستان رشت انتخاب گردید. در این پژوهش ما داده‌های پژوهشی خود را درباره کنشگران و فرصت‌ها از بین منابع و اسناد جمع‌آوری کردیم. این روش پژوهش عینیت لازم را برای پژوهش‌های دارای برد کلان فراهم می‌آورد. برای گردآوری اطلاعات و داده‌ها، مقایسه و تفسیر آن‌ها در راستای شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستانی شهرستان رشت به‌مرور ادبیات پژوهش و اسناد بالادستی پرداختیم.

سپس از طریق روش دلفی سعی شد تا روند روبه‌رشدی در الگو پدید آید و سرانجام الگوی نهایی شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستانی شهرستان رشت شناسایی شد. به‌منظور توسعه و آزمون الگو پیشنهادی، روش

دلفی انتخاب گردید. روش دلفی فرایندی است که برای جمع‌آوری داده‌ها از متخصصان و ایجاد اجماع میان قضاوت‌های آن‌ها به کار می‌رود. این فرایند با استفاده از مجموعه‌ای از روش‌ها برای جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها در ترکیب با بازخورد نتایج متخصصان صورت می‌پذیرد. استفاده از روش دلفی به‌عنوان روش پژوهش زمانی مناسب است که دانش یکپارچه‌ای درباره یک موضوع یا مسئله وجود نداشته باشد. در این گام از روش نمونه‌گیری قضاوتی برای تعیین اعضای جامعه آماری استفاده شد و پس از تعیین فهرست اولیه اعضا با استفاده از روش نمونه‌گیری زنجیره‌ای از افراد مذکور درخواست گردید که در فرمی که برای همین منظور برای آنان ارسال گردیده بود، مشخصات سایر افرادی را که برای مشارکت مناسب می‌دانند، اعلام نمایند.

پس از تشکیل گروه‌ها، دور اول مطالعه و پرسشگری با تهیه و تنظیم پرسش‌نامه جهت دستیابی به اهمیت نسبی فرصت‌های سرمایه‌گذاری شناسایی شده شروع می‌شود. در این پرسش‌نامه فرصت‌های سرمایه‌گذاری در مناطق مختلف شهرستان رشت مطرح و در اختیار ۲۴ کارشناس گروه دلفی قرار گرفت و پس از جمع‌آوری، بر اساس دستورالعمل روش دلفی مقایسه، امتیازدهی و تحلیل شدند. این فرصت‌ها از این طریق وزن دهی و سپس اولویت‌بندی شدند.

در نهایت فرصت‌های شناسایی شده باتوجه به ارزش نشانگر به‌دست آمده و باتوجه به ۴ موقعیت آشیانه، کلوززار، دام ارزش و بیگانه در ماتریس والدینی جایابی و تحلیل شدند.

جزئیات جامعه آماری در جدول (۱) نشان داده شده است و باتوجه به خروجی تکنیک دلفی در راستای تحلیل راهبردی و با استفاده از استراتژی والدینی اولویت طرح‌های سرمایه‌گذاری شده شهرستان رشت را تعیین شده است.

جدول ۱. جزئیات جامعه آماری پژوهش

ردیف	سمت	تعداد افراد	مدرک تحصیلی	سابقه اجرایی
۱	اعضای شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی، بخشدار و فرماندار شهرستان رشت	۷	دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس	۵ الی ۱۰ سال
۲	خبرگان اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۷	کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری	۵ الی ۱۰ سال
۳	نخبگان دانشگاهی متخصص به حوزه گیلان شناسی	۱۰	دکتری تخصصی	۵ الی ۱۵ سال

یافته‌ها

روش پژوهش کمی و روش دلفی اولویت-بندی شدند.

در روش دلفی برای هر عضو گروه دلفی یک پرسش‌نامه داده شد و یک وزن نسبی برای هر فرصت نسبت به سایر فرصت‌ها به دست آمد؛ با توجه به فرمول زیر وزن‌های اولیه به دست آمد و با توجه به اوزان به دست آمده اولویت‌های فرصت‌های سرمایه‌گذاری تعیین شد؛ جزئیات آن در جدول (۲) نشان داده شده است.

ابزار گردآوری اطلاعات در بخش کیفی بر اساس تکنیک تحلیل اسناد و در بخش کمی، پرسش‌نامه مقایسه زوجی است. گفتنی است از آنجاکه پژوهش حاضر یک پژوهش آمیخته با رویکرد اکتشافی است، ابتدا باید مطالعه کیفی صورت گیرد و پس از آن مطالعه کمی انجام شود. داده‌های کیفی با نرم‌افزار مکس کیودا و داده‌های کمی با روش دلفی تحلیل شدند. بدین شکل که فرصت‌های شناسایی شده با استفاده از رویکرد تحلیل اسناد به وسیله

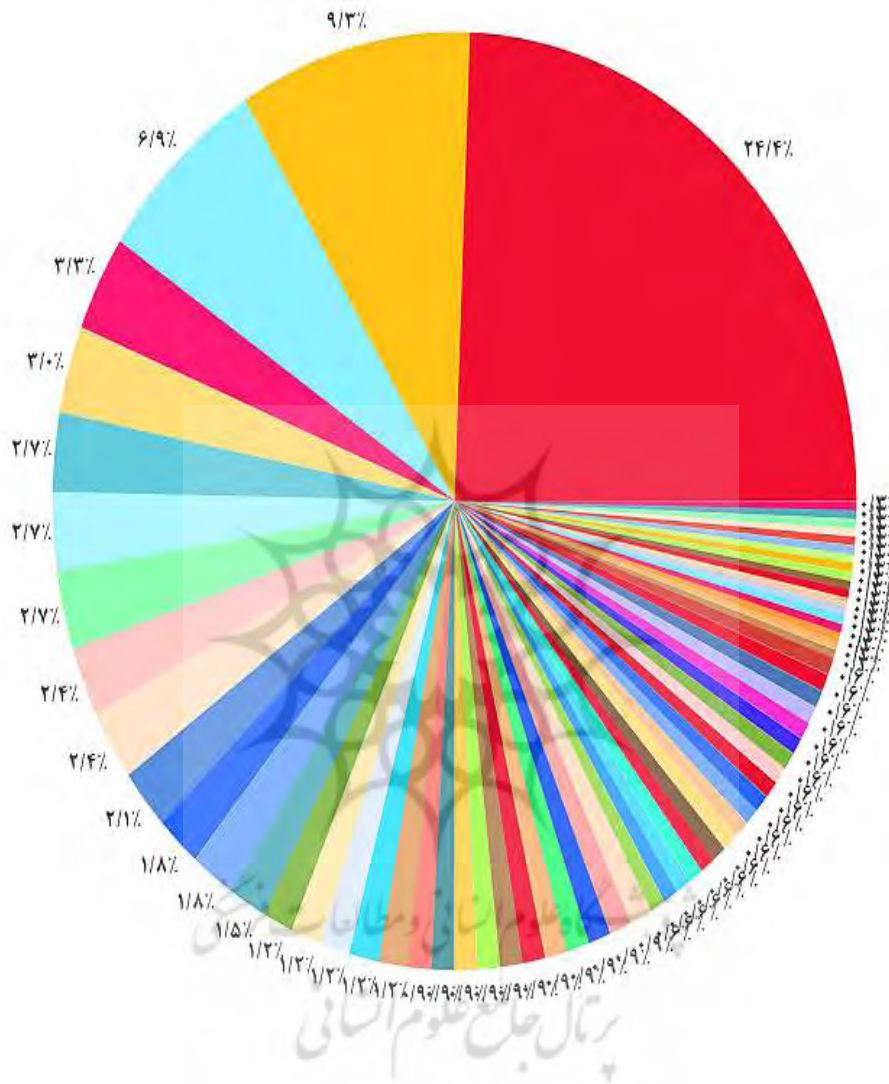
$$\text{فراوانی مربوط به آن} * \text{مجموع ارزش عددی وزن هر گزینه سؤال مربوط به نشانگر} = \text{ارزش نشانگر}$$

تعداد کل پاسخ‌دهندگان به سؤالات مورد نظر

جدول ۲. فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت توسعه و عمران شهرستان رشت با استفاده از تکنیک دلفی

اولویت‌ها	فرصت‌های سرمایه‌گذاری	ردیف
۱	بسته‌بندی و توزیع مواد غذایی	۱
۱	فصلنامه تبیین سیاست‌های کشاورزی، صنایع غذایی، گردشگری، گردشگری (سقالکسار، لشت نشاء، امین، آباد، حاجر، بکنده، طالش، محله)	۲
۲	مشارکت در پروژه‌های عمرانی و تأسیسات شهری	۳
۲	جدول‌گذاری و زیباسازی بل‌ها، میادین و راه‌های بین‌شهری	۴
۲	لاابروبی و بهسازی رودخانه‌ها و کانال‌ها	۵
۲	تولید کود از برگ درختان	۶
۲	پیچ برداری جاده‌ها	۷
۲	بهره‌برداری از معادن شن و ماسه	۸
۳	مشارکت‌درساخت ایستگاه‌های اتوبوس شهری	۹
۳	بازسازی و راه‌اندازی مرکز اقامتی و کمپینگ‌های شهرداری	۱۰
۳	راه‌اندازی کسب‌وکار اینترنتی	۱۱
۴	خدمات بیمه (کارگزاری صندوق بیمه اجتماعی)	۱۲
۴	جمع‌آوری پسماند	۱۳
۴	احداث تصفیه‌خانه محلی (آب و فاضلاب شهری)	۱۴
۴	آبزی‌پروری	۱۵
۴	فعالیت‌های پشتیبانی کشاورزی، دامپروری و مرغداری (از جمله بانک نشا و غذای ماهیان خاویاری)	۱۶
۵	آماده‌سازی آب‌بندان‌ها	۱۷
۵	فعالیت‌های خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا (هتل، هتل آپارتمان، رستوران و...)	۱۸
۵	کاشت، فراوری و بسته‌بندی گیاهان دارویی	۱۹
۵	توزیع کود شیمیایی و سموم	۲۰
۵	زراعت چوب (دریافت زمین از منابع طبیعی و کاشت درخت)	۲۱
۶	مشارکت‌درساخت مسکن شهری (مسکن ملی)	۲۲
۶	مشارکت در طرح‌های حمایتی صنایع دستی و صنایع روستایی	۲۳
۶	بهره‌برداری و احیاء چوب	۲۴
۶	مشارکت‌درساخت و بهره‌برداری از مرکز کشاورزی و بوم‌گردی (آموزش فنی و حرفه‌ای)	۲۵
۶	مشارکت‌درساخت و بهره‌برداری از مرکز فنی و حرفه‌ای رشت (مرکز فنی و حرفه‌ای / راه و شهرسازی)	۲۶
۶	مشارکت‌درساخت و بهره‌برداری از مجتمع‌های فرهنگی (سردار جنگل، خانه آوانسیان، سراوان)	۲۷
۶	مشارکت‌درساخت و بهره‌برداری از دهکده ورزشی و سالن‌های ورزشی (دانشگاه گیلان، باهنر)	۲۸
۷	عمده‌فروشی ماشین‌آلات، تجهیزات و ملزومات کشاورزی	۲۹
۷	مشارکت در طرح یک روستا - یک محصول	۳۰
۷	خرید اوراق بهادار برای مدیریت منابع تعاونی	۳۱
۸	اجرای طرح کافه پارک در پارک‌های رشت	۳۲
۸	ایجاد بازارچه گردشگری (پارک جنگلی)	۳۳

۹	سرمايه‌گذاري در املاک و مستغلات در بافت فرسوده شهري و بافت روستايي	۳۴
۹	صنایع غذایی (تولید سوسیس، کالباس، همبرگر)	۳۵
۱۰	فعالیت‌های خدماتی وابسته به چاپ	۳۶
۱۱	يکپارچه‌سازي اراضي کشاورزي	۳۷

تولید صنعتی	تولیدهای مربوط به گمان و حد آلودگی احتمالی	بسته بندی گیاهان دارویی	فعالیت های آرایشی بهداشتی
کشاورزی، جنگل داری و ماهیگیری	راه اندازی چوب	یاقوتی و تکمیل صنایع چرم	گروه آرایشی تزیینی و آرایشی
خدمات پزشکی و خدماتی: تعمیر وسایل نظیر موتور و موتور سیکلت	فعالیت های آرایشی و خدماتی زیبایی	تولید ماشین آلات عمل آوری مواد غذایی، پلیستی و دکوراتیو	عدد فرشی رایانه تجهیزات چاپی رایانه و نرم افزار
بسته بندی و توزیع مواد غذا	تولید ماشین های صنعتی	ساخت ظروف فلزی	فعالیت های بهداشتی
فعالیت های خدماتی وابسته به چاپ اجاب روزی، رایانه، چاپگری و ...	صنایع غذایی تولید مویس، آلبان، همبرگر	ساخت چرم	دستگاه های شهری و روستایی
تولید ماشین آلات کشاورزی و جنگل داری	جمع آوری پسماند بی خطر	دیزاین مواد	تجهیزات های خدماتی بین راهی
فرآوری و تکمیل کفش	تولید فرآورده های نسجی	خرید و فروش مواد غذایی و آرایشی	تاری کردن دستگاه های بارش
چاپ و نقل و امان داری	فرآوری و تکمیل کفش، ساخت پوشاک و پوشاک	غیر ماشین آلات فلزی ساخته شده، پلیستی، آتات و تجهیزات	سازمان چاپ و نقل و جابجایی
آزمایش مدیریت پسماند، قطب و فعالیت های صیقلی	تولید پارچه های کتف و کلاه بافی	چاپ و نقل در فرآیند چاپ	ایجاد واحدهای پمپ بنزین و گاز
ساخت چرم	فعالیت های خطاطی و بافنی نسجی	تولید فرآورده های خام کشاورزی و حیوانات رنده	ایجاد آرایش های آرایشی و بهداشتی
تولید محصولات بهداشتی و آرایشی	تولید فرآورده های نسجی	سردخانه	
فعالیت های زیبایی کشاورزی، دام پروری و مرغ داری	فعالیت های تعمیر و بافنی نسجی	ایجاد مرکز نقل و جابجایی	
فرآوری گیاهان دارویی	تولید کفش درازی	پارچه سازی ماشین آلات، تجهیزات و آرایشی نسجی	
ایجاد چرم سازی آرایشی کشاورزی	تولید کفش درازی	رستوران ها و فعالیت های خدماتی مربوط به تکمیل غذای صیقلی	
فعالیت های خدماتی مربوط به تکمیل چرم سازی	تولید کفش درازی	تولید کفش درازی	
عدد فرشی ماشین آلات، تجهیزات و وسایل	تولید کفش و کتیبه	تولید کفش درازی	
کشت گیاهان دارویی	کشت کبوتر	تولید کفش درازی	
تولید چرم	تولید کفش درازی	تولید کفش درازی	
ساخت پروژه های تکمیل شهر	تولید کفش درازی	تولید کفش درازی	

نمودار ۱. فراوانی فرصت های شناسایی شده در اسناد بالادستی برای شهرستان رشت

مکس کیودا تحلیل شدند، نتایج آن در نمودارهای (۱) و (۲) نشان داده شده است.

فرصت های سرمایه گذاری با استفاده از تکنیک تحلیل اسناد بررسی و با نرم افزار

اتخاذ سیاست‌های توسعه صنعتی مناسب در مناطق مختلف کشور می‌تواند ضامن توسعه تجارت و گسترش بازارهای جهانی برای تولیدات آن‌ها باشد. گسترش تولید و توسعه اقتصادی منطقه نیز مستلزم افزایش سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های مختلف تولیدی است. بررسی شاغلین استان برحسب گروه‌های عمده فعالیت نشان می‌دهد که گروه فعالیت کشاورزی در شهرستان رشت حدود ۲۰٪ از اشتغال گروه مذکور در استان را به خود اختصاص داده و روند آن نیز افزایشی بوده است. در گروه معدن شهرستان رشت بیشترین سهم اشتغال را داشته؛ بیش از ۵۰٪ اشتغال صنعتی در رشت متمرکز بوده؛ بیش از ۵۰٪ اشتغال صنعتی در استان در رشت متمرکز بوده؛ بین ۳۸ الی ۴۰ درصد اشتغال ساختمان نیز در رشت متمرکز است. سهم اشتغال گروه فروش و تعمیرات نیز به میزان بیش از ۴۳ درصد مربوط به شهرستان رشت بوده؛ تمرکز اشتغال در گروه واسطه‌گری مالی به میزان ۴۷ الی ۵۴ درصد مربوط به شهرستان رشت بوده و در سایر فعالیت‌های خدمات عمومی نیز بین ۳۹ الی ۴۴ درصد از سهم اشتغال مربوط به شهرستان رشت است. *

همچنین با نگاهی به درصد تغییرات بهره‌وری در بخش‌های عمده شهرستان رشت مشاهده می‌گردد که به ترتیب بخش کشاورزی، معدن، واسطه‌گری‌های مالی،

مستغلات، آموزش و سایر خدمات پایین‌ترین نرخ رشد بهره‌وری را داشته‌اند. بخش‌های آب و برق و گاز و خدمات حمل‌ونقل و ارتباطات بالاترین نرخ رشد را داشته‌اند؛ لذا می‌توان استنباط نمود که علی‌رغم پایین بودن بهره‌وری بخش کشاورزی نه تنها افزایش چشمگیری در بهره‌وری این بخش در استان ایجاد نشده؛ بلکه با کاهش بهره‌وری روبرو هستیم؛ لذا ضروری به نظر می‌رسد تا تصمیم‌گیران و فعالان اقتصادی استان با سرمایه‌گذاری و حمایت از فعالیت‌های تولیدی اولویت‌دار، رشد تولید در بخش‌های مختلف اقتصادی را ارتقا داده و سهم آن بخش در اقتصاد کشور را بهبود بخشند. در همین راستا، با استفاده از تکنیک تحلیل اسناد ۳۷ فرصت سرمایه‌گذاری در شهرستان رشت شناسایی و با استفاده از رویکرد دلفی اولویت‌بندی شدند.

در روش دلفی باید از صاحب‌نظران موضوع نظرسنجی شود، بنابراین برای انتخاب نمونه که صاحب‌نظر نیز باشند نیاز به افرادی است که دارای اشرافیت اطلاعاتی کامل به موضوع پژوهش داشته باشند. از این حیث اعضای انتخابی نمونه (۲۴ نفری) که متشکل از اعضای شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستان، بخشدار و فرماندار رشت (۷ نفر)، خبرنگاران اداره کل تعاون استان گیلان (۷ نفر)، نخبگان دانشگاهی متخصص به حوزه گیلان‌شناسی (۱۰ نفر) بود.

سپس باتوجه به داده‌هایی که از مطالعه خبرگان و با به کارگیری تکنیک دلفی به دست آمد فرصت‌های سرمایه‌گذاری شهرستان رشت اولویت‌بندی و به تفکیک در ماتریس والدینی در ۴ قسمت: آشیانه، کلوخزار، دام و بیگانه قرار داده شد. نمودار (۳) بیانگر آن است. آشیانه آن دسته از فرصت‌های سرمایه‌گذاری را نشان می‌دهد که در آن هم قابلیت‌های تعاونی در سطح بالایی قرار دارند و هم عوامل کلیدی موفقیت برای سرمایه‌گذاری طرح‌های پرپزده را حمایت می‌کنند؛ مانند: بسته‌بندی و توزیع مواد غذایی، مشارکت در طرح‌های گردشگری، راه‌اندازی کسب‌وکار اینترنتی، فعالیت‌های خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا و غیره نمونه‌ای از رشته فعالیت‌های اقتصادی هستند که در ماتریس والدینی، در بخش آشیانه شهرستان رشت درج شده است.

دومین بخش از ماتریس والدینی کلوخزار است، در این بخش کسب‌وکارهایی هستند که در عوامل کلیدی موفقیت دارای امتیاز بالایی بوده؛ ولی شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستان رشت قابلیت‌های لازم و کافی را برای اتخاذ و عملیاتی کردن آن در وضعیت فعلی ندارند و در صورتی که مایل به اجرای آن‌ها باشند باید توانمندی‌های خود را در آن زمینه ارتقا دهند؛ مانند رشته

فعالیت‌های اقتصادی؛ از جمله؛ فعالیت‌های وابسته به چاپ، مشارکت در طرح یک روستا یک محصول، خرید اوراق بهادار برای مدیریت منابع تعاونی و هر آنچه در جدول ماتریس والدینی شهرستان رشت در قسمت کلوخزار درج شده است. سومین بخش از ماتریس والدینی دام ارزش نام دارد، در این بخش شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستانی رشت دارای قابلیت‌های بالایی در اتخاذ و عملیاتی کردن این کسب‌وکارها هستند ولیکن عوامل کلیدی موفقیت در آن رشته فعالیت‌های اقتصادی دارای امتیاز ضعیفی بوده و در صورتی که مایل به سرمایه‌گذاری در این بخش از کسب‌وکارها باشند باید راهبردهایی را در راستای ارتقا رقابتی بودن منطقه در آن رشته فعالیت‌های به‌خصوص اخذ نمایند. آخرین بخش از ماتریس والدینی شامل رشته فعالیت‌هایی است که نه تنها امتیاز بالایی در عوامل کلیدی موفقیت اتخاذ نکرده‌اند؛ بلکه شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستانی شهرستان رشت نیز در آن‌ها قابلیت‌های مطلوبی ندارد، لذا سرمایه‌های در این رشته فعالیت‌های اقتصادی توصیه نمی‌گردد؛ باتوجه به ماهیت اطلاعات به دست آمده هیچ‌کدام از فرصت‌های شناسایی شده در این دو بخش قرار نگرفته‌اند.

زیاد

کلوززار

آشیانه

فعالیت‌های خدماتی وابسته به چاپ
صنایع غذایی
مشارکت‌در ساخت و بهره‌برداری از دهکده
ورزشی و سالن‌های ورزشی
عمده‌فروشی ماشین‌آلات، تجهیزات و
ملزومات کشاورزی
سرمایه‌گذاری در املاک و مستغلات در بافت
فرسوده شهری و بافت روستایی
خرید اوراق بهادار برای مدیریت منابع تعاونی
مشارکت در طرح یک روستا - یک محصول
اجرای طرح کافه پارک در پارک‌های رشت
ایجاد بازارچه گردشگری

مشارکت‌در ساخت مسکن شهری
کاشت، فراوری و بسته‌بندی گیاهان دارویی
فعالیت‌های خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا
بسته‌بندی و توزیع مواد غذایی
مشارکت‌در ساخت ایستگاه‌های اتوبوس شهری
مشارکت در بهره‌برداری از طرح‌های گردشگری
لایروبی و بهسازی رودخانه‌ها و کانال‌ها
مشارکت در پروژه‌های عمرانی و تأسیسات شهری
مشارکت در طرح‌های حمایتی صنایع دستی و صنایع روستایی
بهره‌برداری و احیاء چوب
توزیع کود شیمیایی و سموم
جمع‌آوری پسماند
بازسازی و راه‌اندازی مرکز اقامتی و کمپینگ‌های شهرداری
تولید کود از برگ درختان
آبزی‌پروری
فعالیت‌های پشتیبانی کشاورزی، دامپروری و مرغداری
احداث تصفیه‌خانه محلی (آب و فاضلاب شهری)
آماده‌سازی آب‌بندان‌ها
مشارکت‌در ساخت و بهره‌برداری از مجتمع‌های فرهنگی
زراعت چوب
مشارکت‌در ساخت و بهره‌برداری از مرکز فنی و حرفه‌ای رشت
پیچ برداری جاده‌ها
راه‌اندازی کسب‌وکار اینترنتی
مشارکت‌در ساخت و بهره‌برداری از مرکز کشاورزی و بوم‌گردی
بهره‌برداری از معادن شن و ماسه
جدول‌گذاری و زیباسازی پل‌ها، میدین و راه‌های بین‌شهری
خدمات بیمه (کارگزاری صندوق بیمه اجتماعی)

بیگانه

دام ارزش

کم

قابلیت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستان رشت

زیاد

نمودار ۳. ماتریس والدینی فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی شهرستان رشت

دو عامل؛ قابلیت‌های تعاونی توسعه و عمران
شهرستان رشت و عوامل کلیدی موفقیت

همان‌گونه که در ماتریس والدینی
شهرستان رشت مشاهده می‌شود با توجه به

مشارکت در پروژه‌های عمرانی و تأسیسات شهری، راه‌اندازی کسب‌و کار اینترنتی، خدمات بیمه (کارگزاری صندوق تأمین اجتماعی)، جمع‌آوری پسماند است.

از طرح‌های گردشگری در رتبه اول و پس‌از آن مشارکت در پروژه‌های عمرانی و تأسیسات شهری، جدول‌گذاری و زیباسازی پل‌ها، میادین و راه‌های بین‌شهری، لایه روبی و به‌سازی رودخانه‌ها و کانال‌ها، تولید کود از برگ درختان، پی‌برداری از جاده‌ها و بهره‌برداری از معادن شن و ماسه در رتبه دوم و مشارکت‌درساخت ایستگاه‌های اتوبوس شهری، بازسازی و راه‌اندازی مرکز اقامتی و کمپینگ‌های شهرداری و راه‌اندازی کسب‌وکار اینترنتی در رتبه سوم قرار دارند. شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری با در نظر گرفتن افزایش اشتغال برای شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی دارای ارزش و اهمیت است؛ چراکه با انجام این کار مشخص می‌شود که چه رشته‌های فعالیت‌های اقتصادی در این منطقه دارای اولویت اشتغال‌زایی هستند که بدین‌وسیله تخصیص منابع مالی به موقعیت‌های کارآفرین اشتغال‌زا تسریع یابد. چرا که می‌دانیم استفاده بهینه از منابع تولیدی یکی از عوامل موفقیت اقتصادی کشورها است و با تخصیص بهینه منابع راندمان کل صنعت افزایش می‌یابد. در تأیید یافته‌های پژوهش صفری و بافقی (Safari

فرصت‌های سرمایه‌گذاری در شهرستان رشت از دیدگاه خبرگان: بسته‌بندی و توزیع مواد غذایی، مشارکت در بهره‌برداری طرح‌های گردشگری (سقالکسار، لشت نشا، امین‌آباد، حاجی بکنده و طالبش محله)،

نتیجه‌گیری

مطالعات گسترده‌ای در خصوص برنامه‌ریزی استراتژیک و سرمایه‌گذاری بخش تعاونی‌های روستایی و توسعه و عمران شهرستانی به‌عمل‌آمده است (Olfati et al, 2021 ; Pahlevani et al, 2021). شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در تعاونی‌ها صرف‌نظر از نوع فعالیت و اهداف آن‌ها کمتر موردتوجه قرار گرفته است؛ بنابراین مطالعه حاضر با ارائه چارچوبی نظام‌مند در قالب روش تحقیق کیفی، درصدد تبیین شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی است. بدین ترتیب، نتایج این مطالعه نه‌تنها در زمینه بهبود عملکرد تعاونی‌های استان گیلان مفید است بلکه می‌تواند از یک‌طرف به بهبود وضعیت اشتغال استان کمک نموده و از طرف دیگر، فرایند بازار رسانی محصولات تعاونی‌های توسعه عمران را بهبود بخشد.

بر اساس نتایج حاصل از شناسایی و رتبه‌بندی فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی مشخص شد که بسته‌بندی و توزیع مواد غذایی و مشارکت در بهره‌برداری

صاحب‌دلی جهانی و همکاران برای توسعه فعالیت‌های شرکت‌های تعاونی کشاورزی فرهنگ تعاون، استراتژی، نیازسنجی، ثبات اقتصادی و فراهم نمودن بستر لازم برای تولید و صادرات را به‌عنوان پدیده اصلی توسعه مدل در نظر گرفتند.

صاحب‌دلی جهانی و همکاران (Sahebdelali, jahani et al., 2020) در سال ۱۳۹۹ عملکرد مالی شبکه تعاونی‌های روستایی استان گیلان را پس از اجرای طرح خریدوفروش متمرکز نهاده‌های کشاورزی بررسی کردند، نتایج نشان داد که نسبت بدهی به دارایی، اندازه تعاونی، تسهیلات دریافتی تعاونی اثر منفی بر حقوق صاحبان سهام داشته و همچنین سرمایه تعاونی، فروش تعاونی و نسبت جاری تعاونی اثر مستقیم و مثبتی بر حقوق صاحبان سهام دارد. پهلوانی و همکاران نیز (Pahlevani et al., 2021) در سال ۱۴۰۰ در راستای تایید اثر سرمایه‌گذاری در افزایش اشتغال بخش تعاونی ۵۰ شرکت تعاونی مختلف در استان سیستان و بلوچستان را ارزیابی کردند. نتایج آن‌ها نشان داد که میزان دستمزد پرداختی در بخش تعاونی بیشترین اثرگذاری مستقیم بر اشتغال را دارا است.

همان‌طور که در ادبیات پژوهش نیز مشاهده می‌شود تعداد انگشت‌شماری از پژوهش‌ها در راستای شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری تعاونی‌ها بوده‌اند و بیشتر آن‌ها در راستای شناسایی عوامل موفقیت،

(Mohammad Mirzaei Bafghi, 2015) در سال ۱۳۹۳ اقدام به شناسایی و اولویت‌بندی فرصت‌های کارآفرینی صرفاً در حوزه گردشگری کردند، آن‌ها دریافتند که: توسعه امکانات تفریحی، متناسب‌سازی تفریح با اقلیم و اسکان باکیفیت برای گردشگران از اولویت‌های فرصت‌های سرمایه‌گذاری بوده است.

همچنین فرمانی (Farmani, 2018) در سال ۱۳۹۷ فرصت‌های سرمایه‌گذاری رشته فعالیت‌های اقتصادی را شناسایی و اولویت‌بندی کرد، ایشان ضمن شناسایی سه بخش کشاورزی، خدمات و صنعت فرصت‌های بخش کشاورزی را به سه بخش زراعی، باغی و دامی تقسیم کرد. زراعی شامل فعالیت‌های مربوط به تولید گندم، لوبیا و حبوبات است، بخش باغی فعالیت‌ها مربوط به تولید شفتالو، لیموترش و بادام و در بخش فعالیت‌های دامی نیز تولید گوشت گوسفند، گوشت گاو، و گاو میش به ترتیب دارای اولویت اول تا سوم بودند. در بخش خدمات به ترتیب فعالیت‌های عمده‌فروشی، خرده‌فروشی و حمل‌ونقل جاده‌ای دارای اولویت اول تا سوم بودند و در بخش صنعت، فعالیت‌های تولیدی ساخت وسایل الکترونیکی و برقی، محصولات کانی غیرفلزی و ساخت فلزات اساسی به‌عنوان اولویت‌های اول تا سوم بخش صنعت استان مورد مطالعه شناسایی کردند. الفتی و همکاران (Olfati et al., 2021) در سال ۱۳۹۹

توسعه مدل و مدل سازی آنها کار کرده‌اند. در این پژوهش با به کارگیری دو تکنیک تحلیل اسناد و دلفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان گیلان را شناسایی کردیم و با استفاده از ماتریس والدینی و دو عامل عوامل کلیدی موفقیت و قابلیت‌های تعاونی توسعه عمران و شهرستانی فرصت‌های شناسایی شده را در ۴ قالب آشیانه، کلخزار، دام ارزش و بیگانه جایابی کردیم. در قسمت آشیانه آن دسته از رشته فعالیت‌های اقتصادی قرار می‌گیرند که در آن رشته فعالیت خاص علاوه بر اینکه شرکت تعاونی توسعه و عمران دارای قابلیت‌های بالایی برای اجرا کردن

آنها است آن منطقه جغرافیایی قابلیت‌هایی بالایی برای عملیاتی کردن آن کسب‌وکارها دارد که بیانگر این امر است که راهبردهای رقابتی عملکرد آن رشته فعالیت خاص در آن منطقه نسبت به سایر رشته فعالیت‌ها بالاتر است. بخش کلخزار دومین بخش ماتریس والدینی است که رشته فعالیت‌هایی را در برمی‌گیرد که علی‌رغم اینکه آن منطقه در آن رشته فعالیت خاص دارای مزیت رقابتی نسبت به سایر رشته فعالیت‌ها است؛ اما شرکت‌های تعاونی قابلیت‌های لازم و کافی را برای اتخاذ و عملیاتی کردن آنها ندارد. سومین بخش ماتریس والدینی دام ارزش نام دارد که در این قسمت رشته فعالیت‌هایی قرار گرفتن که شرکت‌های تعاونی قابلیت‌های بالایی را

در اتخاذ و عملیاتی کردن این کسب‌وکار دارند؛ اما آن منطقه خاص مزیت رقابتی مناسب را جهت عملیاتی کردن آن کسب‌وکار نداشته که در این حالت در صورت تمایل به اجرای آن کسب‌وکار خاص باید راهبردهای رقابتی بودن برای آن رشته فعالیت خاص در آن منطقه تقویت شود. آخرین بخش از ماتریس والدینی شامل منطقه بیگانه است که این رشته فعالیت‌ها نه تنها دارای مزیت رقابتی در آن منطقه خاص نیستند؛ بلکه شرکت‌های تعاونی نیز قابلیت‌های لازم را جهت توسعه آنها ندارند؛ لذا سرمایه‌گذاری در این رشته فعالیت‌های اقتصادی توصیه نمی‌شود.

باتوجه به مطالعات، مصاحبه‌های انجام شده و نتایج اجرای پژوهش، جهت بهبود عملکرد شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی و استفاده مؤثر از ظرفیت مشارکت اجتماعی شکل گرفته در تأسیس این شرکت‌ها، از طریق استفاده مناسب از فرصت‌ها و حوزه‌های کسب‌وکار جهت سرمایه‌گذاری، نیاز است که سیاست‌گذاران و مجریان در سطح مختلف تصمیم‌گیری، شرایط لازم برای دریافت و اجرای طرح‌ها و فرصت‌های سرمایه‌گذاری را تسهیل نمایند. در این راستا پیشنهاد می‌گردد که: جهت اجرایی شدن برخی از فرصت‌های سرمایه‌گذاری اولویت‌دار خروجی این طرح برای شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستانی، جهت ایجاد اشتغال برای جوانان

فارغ‌التحصیل جویای شغل، پیشنهاد می‌شود، طرح‌هایی که ماهیت افزونه‌زا دارند و همچنین به‌عنوان اولویت این طرح جهت سرمایه‌گذاری هستند، از مسیر شرکت تعاونی توسعه و عمران شهرستانی اجرایی و واگذار گردد که هم موجب اشتغال شود و هم منفعت آن به جمعیت فارغ‌التحصیلان دارای اولویت می‌رسد. از جمله طرح زراعت چوب و همچنین بهره‌برداری و احیاء چوب در مقاطع زمانی که طبق قانون ممنوع نیست.

به مدیران اجرایی شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی پیشنهاد می‌شود، اقدامات اجرایی شرکت را به دو بخش «طرح‌های اجرایی کوتاه مدت (افزونه‌زا) مرتبط با دستگاه‌های اجرایی» و «طرح‌های سرمایه‌گذاری میان‌مدت و بلندمدت» که در خروجی طرح به تفکیک هر شهرستان مشخص گردیده تفکیک نموده و باتوجه‌به

توانمندی‌ها و قابلیت‌های شرکت، اجرایی نمایند.

قابل‌ذکر است، فرصت‌های سرمایه‌گذاری متناسب با قابلیت‌های هر فرصت در منطقه (شهرستان) و توانمندی‌های شرکت در اجرای آن‌ها، در ماتریس اولدینی ارائه و جانمایی شده است.

مشارکت نویسندگان

مصطفی ابراهیم پور: (روش‌شناسی، جمع‌آوری داده‌ها، بررسی اطلاعات و پایش و نظارت و سرپرستی)

محسن اکبری: (مفهوم‌پردازی و روش‌شناسی)

عاطفه عبدالهی: (بررسی اطلاعات و پایش، نگارش و بازبینی و ویرایش، جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها)

قدردانی و تشکر

این پژوهش تحت حمایت اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان گیلان بوده است.

References

- Abdul Aris, N., madah marzuki, M., Othman, R., Abdul Rahman, S., & Ismail, N. (2018). Designing indicators for cooperative sustainability: The Malaysian perspective. *Social Responsibility Journal*, 14(1), 26-248. <https://doi.org/10.1108/SRJ-01-2017-0015>.
- Castellini, M. (2014). Stakeholder Theory and Strategic Management in Third Sector: An Analysis on Italian Cooperative Associations. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116(2014), 4498-4504. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.974>.
- Mateos-Ronco, A., & Lajara-Camilleri, N. (2014). Capital structure and financing decisions of agricultural cooperatives: Spanish evidence. 88th annual Conference, April 9-11, 2014, AgroParisTech, Paris, France, Agricultural Economics Society. <https://doi.org/10.13140/2.1.3930.4648>.
- Rahmani, A., Vaziri Nezhad, R., Ahmadi Nia, H., & Rezaeian, M. (2020). Methodological Principles and Applications of the Delphi Method: A Narrative Review. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*, 19(5), 515-538. <https://doi.org/10.29252/jrums.19.5.515>. (In Persian).

- Safari, S., & Mohammad Mirzaei Bafghi, M. (2015). Identification and prioritization of entrepreneurial opportunities in the tourism industry (Case study: city of Yazd). *Tourism Management Studies*, 9(26), 131-147. https://tms.atu.ac.ir/article_1360.html. (In Persian).
- Shamizanjani, M., & Farzaneh Kondori, N. (2019). Identifying structural factors for realizing knowledge governance by combination of Meta-synthesize and Delphi method. *IranDoc*, 34(3), 1125-1154. <https://doi.org/10.35050/JIPM010.2019.034>. (In Persian).
- Esmailpour, A., Shahmoradi, A., & Haghigat, J. (2022). Evaluating and rating the investment of economic activities with the approach of the field of penetration and hypothetical elimination. *Economic Policies and Research*, 1(2), 168-212. https://jepr.uok.ac.ir/article_62422.html. (In Persian).
- Olfati, J., Rangriz, H., Ahmadi, K., & Rezaei, B. (2021). Designing and explaining the development model of agricultural cooperative companies with the grounded data approach (case study: social welfare and cooperative ministry). *Co-operation and agriculture*, 10(37), 87-114. <https://doi.org/10.22034/ajcoop.2021.126276>. (In Persian).
- Yasouri, M. (2011). The Study of investigates special distribution in guilan province. *Studies of human settlements planning*, 4(14), 139-157. https://jshsp.rasht.iau.ir/article_519589.html?lang=en. (In Persian).
- Pahlevani, M., Hosseinzadeh, R., & Bandani kharikheh, H. (2021). A study on Effect of Investing in the cooperative sector on employment considering the employment general polices. *The marco and strategic polices*, 9(34), 272-297. <https://doi.org/10.30507/jmsp.2021.232311.2071>. (In Persian).
- Heidarisareban, V. (2012). Investigating factors affecting the success of rural production cooperatives (case study: Pars Abad city). *New attitudes in human geography (human geography)*, 4(2), 151-165. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=202001>. (In Persian).
- Heidary, S. (2021). Analysis of threats and opportunity for attracting investment in the petrochemical industry from the perspective of sheptro employees. *Accounting and management vision*, 4(40), 29-36. http://www.jamv.ir/article_130494.html. (In Persian).
- Sotudeh, H., Mehtari-Arani, M., & Baghbani-Arani, A. (2022). Investigating the impact pf entrepreneurship on the psychological empowerment of rural women members of agricultural cooperative companies in semiram county. *Co-operation and agriculture*, 11(42), 58-90. <https://doi.org/10.22034/ajcoop.2022.310664.1740>. (In Persian).
- Sahebdeli alijahani, A., kavooosi kalashami, M., & Mahfouzi, Gh. (2020). Investigation of financial performance of rural cooperatives network of Guilan province after implementation of centralized agricultural purchase and sale plan. *Co-operation and agriculture*, 9(35), 21-52. http://ajcoop.mcls.gov.ir/article_125985.html. (In Persian).
- Sadeigh Fasaee, S., & Erfanmanesh, I. (2015). Methodoligical principles of documentary research in social science: case of study: Impacts of modernization on Iranian Family. *Culture Strategy*, 8(29), 61-91. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=257219>. (In Persian).
- Safari, H., Arianfar, kh., & Ebrahimi, A. (2010). Factors affecting the success of Elite consumer cooperative companies. *Co-operation and agriculture*, 20(212), 33-54. <https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?id=122287>. (In Persian).

- Arefi, M., Keikha, A., Ghasemi, M. (2023). Identification and prioritization of factors influencing on empowerment of cooperatives. *Co-operation and agriculture*, 12(45), 134-147. <https://doi.org/10.22034/ajcoop.2023.378147.1814>. (In Persian).
- Atriberzanje, R., Khosravi, M., Eyvazi, M., & Soltani, A. (2017). Pathology of the government's policy in the cooperative sector of Iran after the Islamic revolution. *The approach of the Islamic revolution*, 11(39), 161-181. http://www.rahyaftjournal.ir/article_51257.html. (In Persian).
- Alipour, H. (2010). A survey on cooperative sector empowering factors in guilan province with an emphasis on development od SMEs, caring out extensive operations and running large-Scale enterprises. *Co-operation and agriculture*, 20(210), 135-149. http://ajcoop.mcls.gov.ir/article_8976.html. (In Persian).
- Kourkinehad, Zh. (2022). Investigating factors affecting the sustainable development of agricultural cooperatives. *Co-operation and agriculture*, 11(43), 135-164. <https://doi.org/10.22034/ajcoop.2023.341312.1777>. (In Persian).
- Soheil, K., Moradi, S., & Heidarian, M. (2019). The role of productive and non-productive cooperatives in controlling inflation in Kermanshah province with an emphasis on the importance of cooperatives in Islam. *Islamic economic studies*, 2(22), 273-308. <https://www.sid.ir/paper/220845/fa>. (In Persian).
- Moradi, M., & Moradi avarzman, S. (2016). Identifying and comparing factors affecting sustainable employment in cooperative and private companies in Nahavand Township. *Co-operation and agriculture*, 4(16), 21-55. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=471914>. (In Persian).
- Farmani, M. (2018). Determining investment opportunities and prioritizing economic activities in Fars province using numerical taxonomy method. *Journal of Economic*, 18(5), 105-131. <http://ejip.ir/article-1-1044-fa.html>. (In Persian).
- Movahedi, R., Samian, M., & Mohamadi, M. (2023). Training courses Effectiveness of the Handmade-Carpet Cooperatives. *Co-operation and agriculture*, 12(45), 24-40. <https://doi.org/10.22034/ajcoop.2023.338310.1773>. (In Persian).
- Naseri, T., Arayesh, M., & Vahedi, M. (2022). Designing a model of implementing Strategic Entrepreneurial Marketing in production cooperatives of Ilam province Using Meta-Synthesis. *Co-operation and agriculture*, 11(42), 91-123. <https://doi.org/10.22034/ajcoop.2022.314653.1746>. (In Persian).
- Vakilalroaia, Y., & Eslamimofidabadi, H. (2022). Public Participation and Development Foundations in Development Cooperatives and Urban Development in Semnan. *Co-operation and agriculture*, 11(42), 1-14. https://ajcoop.mcls.gov.ir/article_133333.html?lang=en. (In Persian).
- Yaghobifarani, A., & Motaghed, M. (2019). Solution for empowering cooperative business case study: poultry cooperatives in Haanedan province). *Commercial survey*, 17(97), 97-113. http://barresybazargani.itsr.ir/article_37288.html. (In Persian).